

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 97.

De Coöperatieve Stoomzuivelfabriek te Dongjum.

Voor mij Dominicus Cannegieter, notaris te Tzum, zijn verschenen de heeren:

1. Cornelis Douwes Van der Weg, burgemeester van Franekeradeel, wonende te Dongjum;
 2. Tjerk Bentes Wassenaar, landbouwer, wonende te Dongjum;
 3. Fokke Gerlofs Terpstra, landbouwer, wonende te Dongjum;
 4. Seerp Pieters Anema, landbouwer, wonende te Dongjum;
 5. Rienk Klazes Rienks, landbouwer, wonende te Boer;
 6. Geert Gerrits Deinema, landbouwer, wonende te Klooster Lidlum, gemeente Barradeel;
 7. Jorrit Wiebes Bierma, landbouwer, wonende te Dongjum;
 8. Jan Hessels Roorda, landbouwer, wonende te Dongjum, en
 9. Douwe Atzes Mulder, landbouwer, wonende te Dongjum;
- welke comparanten verklaarden bij deze akte op te richten eene vereeniging, onder den naam van: »*de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek te Dongjum*», en daarvoor vast te stellen de navolgende

STATUTEN.

Naam, doel, middelen, duur en grondbeginselen.

Artikel. 1. Te Dongjum, gemeente Franekeradeel, is gevestigd eene vereeniging, genaamd: »*Coöperatieve Stoomzuivelfabriek te Dongjum*».

Artikel 2. Het doel dezer vereeniging is gemeenschappelijke zuivelbereiding, door exploitatie eener stoomzuivelfabriek en den verkoop van te verkrijgen producten.

Artikel 3. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene stoomzuivelfabriek, zoo mogelijk op grond in eigendom behoorende aan de kerk der Hervormde gemeente te Dongjum, tegen eene met heeren kerkvoogden dier gemeente overeen te komen grondpacht, en verbinden zich de leden om aan deze fabriek, behoudens die voor eigen gebruik benodigd, ter bereiding te leveren alle melk van het rundvee, bij ieder hunner in gebruik.

Artikel 4. De vereeniging verkoopt vervolgens de verkregen boter, kaas, afgeroomde melk en karnemelk, en verdeelt de zuivere opbrengst van alle producten onder de leden, naar verhouding der door elk geleverde melk, berekend per liter.

Artikel 5. Onder zuivere opbrengst wordt verstaan de verkoopprijs, na aftrek van de kosten benoodigd tot vorming van de kas der vereeniging en een reserve-kapitaal, renten, aflossingen, grondpacht, belooningen van het dienstdoend personeel, onderhoud der gebouwen, machinerieën en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, onkosten der administratie, assurantie der gebouwen en roerende goederen, emballage, vervoer en verdere kosten der exploitatie.

Artikel 6. Wanneer daarvan de wenschelijkheid blijkt, kan ook melk van niet-leden ter bereiding worden aangekocht.

Artikel 7. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van het tijdvak, opgericht voor den tijd van vijftien jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*.

Artikel 8. Het domicilie der vereeniging, alsmede van die leden, welke buiten de gemeente Franekeradeel woonachtig zijn, is ten kantore der vereeniging te Dongjum.

Artikel 9. Het dienstjaar vangt aan op den eersten Mei.

Geldmiddelen.

Artikel 10. Het voor oprichting der vereeniging, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen benoodigd kapitaal, ten bedrage van zeven duizend gulden, of zooveel meer of minder als later zal blijken noodig of voldoende te zijn, zal worden geleend onder hypothecair verband van de fabrieksgebouwen met hetgeen daartoe door bestemming behoort en solidaire borgstelling van die leden, welke zich daartoe bereid hebben verklaard.

Jaarlijks zal er, benevens de betaling der rente, minstens vijfhonderd gulden uit de kas der vereeniging op deze leening moeten worden afgelost.

Artikel 11. Er wordt een reserve-kapitaal gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van minstens tweehonderd gulden als vaste post van uitgaaf zal worden aangebracht, totdat dit fonds, met inbegrip van de door belegging te verkrijgen revenuen, een bedrag van twee duizend gulden heeft bereikt.

Daaruit zullen worden bestreden de jaarlijksche kosten van onderhoud der gebouwen en machinerieën, die, ten gevolge buitengewone reparatiën of vernieuwingen, de som van driehonderd gulden te boven gaan, alsmede de teruggaven bedoeld bij artikel 20.

Wordt over eenig bedrag beschikt, dan zal onmiddellijk tot aanvulling, overeenkomstig het eerste lid van dit artikel worden overgegaan.

Artikel 12. Op de rekening der vereeniging worden gebracht alle uitgaven bedoeld bij artikel 5.

Tot bestrijding derzelve wordt voor ieder liter melk één cent van den verkoopprijs der producten afgehouden.

Artikel 13. De rechten der leden op de baten der vereeniging en hunne aansprakelijkheid voor hare verbiutenissen en schulden worden, behoudens de uitzondering in artikel 10 bedoeld, bepaald naar de verhouding bij artikel 4 aangenomen.

Lidmaatschap, rechten en verplichtingen.

Artikel 14. Leden der vereeniging zijn de oprichters, die zich

overeenkomstig artikel 3 hebben verbonden hunne melk aan de fabriek te leveren en zij, die later als zoodanig mochten worden aangenomen. Zij worden onderscheiden in borgstellende en gewone leden. De directeur-boekhouder is per se borgstellend lid, ook al is hij geen leverancier van melk.

Artikel 15. Tot leden kunnen alleen worden toegelaten meerderjarige veehouders, die zich verbinden den inleg te betalen, welke naar omstandigheden door de leden van het bestuur zal worden bepaald.

Artikel 16. Wie als lid wenscht te worden aangenomen, richt daartoe vóór den eersten April een schriftelijk verzoek aan den directeur-boekhouder. Deze brengt dit verzoek met zijn advies in de eerstvolgende bestuursvergadering, ten einde daarover te beslissen en, in geval van toelating, daarvoor de voorwaarden vast te stellen. Van het genomen besluit wordt door den directeur-boekhouder, namens het bestuur, den adressant kennis gegeven.

Artikel 17. Het lidmaatschap is persoonlijk en verbindend voor een vol jaar.

Artikel 18. Rechtverkrijgenden van een overleden lid kunnen, met goedkeuring van het bestuur, den overledene als zoodanig opvolgen. Zij geven, zoo mogelijk binnen drie maanden na het overlijden, hunnen wensch daartoe schriftelijk aan den directeur-boekhouder te kennen.

Artikel 19. De leden der vereeniging worden geacht hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden te verbinden, om voor het geval deze met dezelfde melkerij zich bij de vereeniging kunnen aansluiten, daartoe over te gaan, op verbeurte van alle aanspraken op uitkeering, restitutie en mede-eigendom, tenzij hunne toelating door het bestuur wordt geweigerd.

In dat geval wordt de uitkeering geregeld naar het volgend artikel.

Artikel 20. Die om geldige redenen, ter beoordeeling van het bestuur, genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt de helft van het bedrag, dat door zijne melkleverantie is bijgedragen in de aflossing der in artikel 10 bedoelde leening en in de vorming van het bij artikel 11 beloofde reservekapitaal, terug. In geen geval wordt deze uitkeering berekend over hooger bedrag dan de volle leeningsom en het volle reservekapitaal.

Tot maatstaf dezer berekening wordt aangenomen dat door ieder lid per liter melk een vierde cent is bijgedragen tot schulddelging en kapitaalvorming.

Artikel 21. Als geldige reden voor uittreding wordt onder anderen beschouwd: verandering van woonplaats, ten gevolge waarvan de onmogelijkheid ontstaat om de melk versch aan de fabriek te leveren en de aansluiting bij eene soortgelijke vereeniging, wier fabriek op aanmerkelijk korter afstand van de woonplaats der veehouders is gelegen.

Artikel 22. Hij die uit de vereeniging wenscht te treden, geeft daarvan minstens drie maanden vóór den afloop van het dienstjaar schriftelijk kennis aan den directeur-boekhouder, met opgaaf zijner motieven.

Artikel 23. Op hen die, volgens het oordeel van het bestuur, zonder geldige beweegredenen uit de vereeniging treden, is toepasselijk hetgeen bij artikel 19 ten aanzien van niet toetredende erfgenamen is vastgesteld. Zij blijven bovendien aansprakelijk voor de schulden en schaden gedurende hun lidmaatschap gemaakt en geleden en zijn bovendien verplicht, op de eerste aanmaning van het bestuur, in de kas der vereeniging te storten twintig gulden per rund, van het getal dat gedurende het lidmaatschap gemiddeld door hen is gemolken.

Artikel 24. Elk lid kan wegens overtreding der statuten en van het huishoudelijk reglement en onteerende handelingen, door het bestuur, op gemotiveerd voorstel van een zijner leden, van zijn lidmaatschap vervallen worden verklaard, waartoe echter zal worden vereischt twee-derde der uitgebrachte stemmen.

Op hen is van toepassing het bepaalde bij artikel 23, ten aanzien van uittredende leden, zonder geldend motief.

Artikel 25. De gewone leden, bedoeld bij artikel 14, kunnen geen deel uitmaken van het bestuur en hebben, zoolang de geldleening, bedoeld bij artikel 10, niet geheel is afgelost, in de algemeene vergaderingen der vereeniging slechts eene raadgevende stem.

Artikel 26. De borgstellende leden, bedoeld bij artikel 10 en volgende, besluiten over het negotieeren van gelden, het aankopen, vervreemden of bezwaren van onroerende goederen, de liquidatie van een eventueel tekort en de bestemming der behaalde winst zoolang genoemde leening niet is afgelost.

Na expiratie van het vijftienjarig tijdvak, bedoeld bij artikel 7, hebben zij het recht de vereeniging te ontbinden en tot liquidatie der roerende en onroerende goederen, aan haar toebehoorende, over te gaan, of dezelve te continueeren.

Artikel 27. Borgstellende leden, die om geldige redenen, vóór de aflossing der schuld bij het vorig artikel genoemd, uit de vereeniging treden, behouden, zoolang die schuld niet geheel is afgelost, het recht weder tot de vereeniging toe te treden, zonder verplichting tot inleg.

Artikel 28. Met goedkeuring van het bestuur kan het lidmaatschap van een borgstellend lid, met al de verkregen rechten, zonder verplichting tot betaling van eenige bijzondere contributie, worden overgedragen aan een ander, die dan geacht wordt eenvoudig in de plaats van zoodanig lid te zijn getreden.

Artikel 29. Borgstellende leden, die gedurende eenig tijdvak, om door het bestuur gebillijkte redenen, verstoken zijn van de gelegenheid om melk te leveren, ontvangen alsdan jaarlijks, met behoud van verkregen rechten, eene rente van vier procent van het bedrag, waarop zij, in geval van uittreding, volgens artikel 20 recht zouden hebben.

In geval van continuatie der vereeniging, na aflossing der meergemelde geldleening, worden hunne aandeele in de baten, op tauxatie van twee deskundigen, in contanten uitgekeerd, tenzij bedoeld bezwaar inmiddels mocht zijn opgeheven.

Artikel 30. Een door de borgstellende leden vast te stellen huishoudelijk reglement bepaalt verder de rechten en verplichtingen van de leden onderling en regelt de bijzonderheden van beheer, de exploitatie der fabriek en de wijze van werken.

Artikel 31. Elk verschil over de toepassing van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement, wordt beslist door het bestuur bij eenvoudige meerderheid van stemmen, zonder recht op hooger beroep.

Ieder lid verbindt zich, geene quaestie in dezen door den burgerlijken rechter te laten beslissen.

Artikel 32. De borgstellende leden maken te zamen het bestuur uit. Zij kiezen uit hun midden drie gedeputeerden, waarvan zij één aanwijzen als voorzitter, één als penningmeester en één als bijzitter. Bij ontstentenis, door ziekte of anderzins, van den voorzitter of van den penningmeester, worden deze als zoodanig, tijdelijk, of zoo noodig voor hunnen verderen dienstdtijd, vervangen door den bijzitter en deze door het oudste lid in jaren van de overige bestuursleden.

Van de gedeputeerden treedt jaarlijks een af, volgens daarvan op te maken rooster. De aftredende is dadelijk herkiesbaar.

Artikel 33. Gedeputeerden oefenen toezicht uit over alles wat de exploitatie der fabriek betreft en vertegenwoordigen de vereeniging zoo in als buiten rechten. Tot het voeren van rechtsgedingen is machtiging noodig van het bestuur.

Artikel 34. Gedeputeerden genieten geen salaris, doch ontvangen restitutie van de door hen in het belang der vereeniging gedane verschotten, noodzakelijke verteringen en reiskosten.

Artikel 35. Het dagelijksch beheer wordt gevoerd door een directeur-boekhouder, die zooveel mogelijk bij alles in overleg handelt met gedeputeerden en door de bestuursleden voor onbepaalden tijd wordt benoemd.

Zijn salaris en zijne werkzaamheden worden bij instructie, door het bestuur vast te stellen, geregeld.

Artikel 36. Het toezicht op gedeputeerden en op den directeur-boekhouder wordt uitgeoefend door de overige bestuursleden, die eene commissie uit hun midden daarmede kunnen belasten.

Vergaderingen, rekening en verantwoording, stemrecht.

Artikel 37. Jaarlijks worden vier bestuursvergaderingen gehouden, en wel in de maanden Mei, Augustus, November en Februari.

In die vergaderingen worden de belangen der vereeniging behandeld en liquidatie gehouden over het afgelopen kwartaal.

De voorzitter belegt voorts zoo dikwijls vergadering, als hem in het belang der vereeniging noodig voorkomt.

In de Februari-vergadering hebben de benoemingen plaats van gedeputeerden en, zoo noodig, van den directeur-boekhouder, zoomede van het dienstdoend personeel.

In de Mei-vergadering, waartoe ook de gewone leden vrijen toegang hebben, doet de penningmeester rekening en verantwoording over het afgelopen dienstjaar. Eene commissie, door en uit het bestuur te benoemen, onderzoekt de rekening en brengt omtrent hare bevinding verslag uit. De goedkeuring van het bestuur strekt den penningmeester tot finale kwijting en décharge wegens zijn beheer. De boekhouding geschiedt op de wijze, door het bestuur te bepalen.

Artikel 38. Tijd en plaats der vergaderingen worden minstens acht dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij biljetten, waarop de punten van behandeling zooveel mogelijk zijn vermeld.

Artikel 39. Zoo niet de helft der bestuursleden plus een ter vergadering tegenwoordig is, mogen in die vergadering geene besluiten worden genomen. Alsdan schrijft de voorzitter eene nieuwe vergadering uit, waarin de tegenwoordige leden tot behandeling der zaken kunnen overgaan en besluiten mogen nemen, ook al ontbreekt het voor de primitieve vergadering vereischt getal leden. Deze tweede oproeping behoeft slechts vier dagen vooraf te geschieden.